

บทที่ 4

ผลการศึกษา

การศึกษานี้ได้ศึกษาถึงต้นทุน รายได้ และการคืนทุนของ งานบริการผู้ป่วย
โรงพยาบาลเทิง ปีงบประมาณ 2547 โดยผลการศึกษาทั้งหมดแบ่งเป็น 5 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ระบบการบริหารงาน โรงพยาบาลเทิง และกลุ่มการพยาบาล

ส่วนที่ 2 ต้นทุนต่อหน่วยของ งานบริการผู้ป่วย โรงพยาบาลเทิง

2.1 ต้นทุนค่าแรง

2.2 ต้นทุนค่าวัสดุ

2.3 ต้นทุนค่าลงทุน

2.4 ต้นทุนรวมทางตรง

2.5 ต้นทุนทางอ้อม

2.5 ต้นทุนต่อหน่วย

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความไวของต้นทุน (Sensitivity analysis)

ส่วนที่ 4 รายได้ของงานบริการผู้ป่วยโรงพยาบาลเทิง

ส่วนที่ 5 การคืนทุน (cost recovery)

ส่วนที่ 1 ระบบการบริหารงาน โรงพยาบาลเทิง

โรงพยาบาลเทิงเป็นโรงพยาบาลระดับโรงพยาบาลชุมชนขนาด 60 เตียง แบ่งโครงสร้าง
การบริหารงาน ตามโครงสร้างการแบ่งงานภายในโรงพยาบาลชุมชน ของกระทรวงสาธารณสุข
ประกอบไปด้วย 5 กลุ่มงาน ซึ่งได้แก่ กลุ่มงานบริหาร ได้แก่ งานธุรการ งานการเงิน งานพัสดุ
งานศูนย์ข้อมูลข่าวสาร และงานโภชนาการ กลุ่มงานบริการทางการแพทย์ ประกอบไปด้วย
แพทย์แผนปัจจุบัน การแพทย์แผนไทยและงานทันตกรรม กลุ่มงานเทคนิคบริการ ประกอบไป
ด้วย เภสัชกรรม รังสีวิทยา และ งานชันสูตร กลุ่มงานเวชศาสตร์ชุมชน ประกอบด้วยงาน
ส่งเสริมสุขภาพและงานสุขาภิบาลและป้องกันโรค กลุ่มการพยาบาล ประกอบไปด้วย บริหาร
กลุ่มการพยาบาล งานหน่วยจ่ายกลาง งานซักฟอก งานห้องผ่าตัด งานห้องคลอด งานผู้ป่วยใน
ชาย งานผู้ป่วยในหญิง งานผู้ป่วยนอก และงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน

กลุ่มการพยาบาล เป็นกลุ่มงาน 1 ใน 5 กลุ่มงานที่กล่าวมาและจัดเป็นกลุ่มงานที่มีขนาดใหญ่
ใหญ่เนื่องจากมีหน่วยงานที่อยู่ในความรับผิดชอบถึง 9 หน่วยงาน ลักษณะโครงสร้างการบริหาร

จัดการภายในกลุ่มการพยาบาล มีพยาบาลวิชาชีพ เป็นหัวหน้ากลุ่มงานมีหน้าที่ควบคุมกำกับดูแล ติดตามสนับสนุนและนิเทศงานแก่ บุคลากรในกลุ่มการพยาบาลนอกจากนี้ยังมีพยาบาลวิชาชีพเป็น หัวหน้างานในแต่ละงาน ซึ่งได้แก่ หัวหน้างานห้องผ่าตัด หัวหน้างานห้องคลอด หัวหน้างาน ผู้ป่วยในชาย หัวหน้างานผู้ป่วยในหญิง หัวหน้างานผู้ป่วยนอก หัวหน้างานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน ลักษณะการบริหารงาน ได้จัดตั้งคณะกรรมการบริหารกลุ่มการพยาบาล ซึ่งมีคณะกรรมการได้แก่ หัวหน้างานทุกงานร่วมกันทำหน้าที่บริหารจัดการด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ สถานที่ และงาน บริการผู้ป่วยที่อยู่ในการดูแล โดยสถานที่ที่ใช้ดำเนินงาน ได้แก่ ตึกผู้ป่วยนอก ตึกผู้ป่วยใน ตึก หน่วยจ่ายกลาง และซั๊กฟอก

ลักษณะของงานบริการผู้ป่วยของกลุ่มการพยาบาล เป็นการบริการรักษาผู้ป่วยใน รูปแบบสหสาขาวิชาชีพ โดยแพทย์มีหน้าที่ให้การดูแลรักษา ส่วนพยาบาลมีหน้าที่ให้บริการดูแล ผู้ป่วยอย่างต่อเนื่อง บริหารจัดการทรัพยากรที่จำเป็นต้องใช้ในหน่วยงาน ประสานงานกับแพทย์ หรือวิชาชีพอื่นๆเช่น เภสัชกร นอกเหนือจากแพทย์ที่ต้องปฏิบัติงานดูแลรักษาผู้ป่วยในและผู้ป่วย ฉุกเฉินตลอด 24 ชั่วโมงแล้ว บุคลากรที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มการพยาบาลจะปฏิบัติงานใน ตึกผู้ป่วยใน งานห้องคลอด งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน หมุนเวียนตลอด 24 ชั่วโมง ส่วนงานผู้ป่วย นอกปฏิบัติงานในเวลาราชการ และวันหยุดนักขัตฤกษ์ครั้งวัน การจำแนกหน่วยงานเป็นหน่วย ดันทุนตามลักษณะหน้าที่และความสัมพันธ์ที่แท้จริงในการบริการ และสนับสนุนกันของแต่ละ หน่วยงานภายในโรงพยาบาลเชิง สามารถแบ่งเป็น 3 กลุ่มได้แก่ กลุ่มที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NRPCC) ประกอบด้วย บริหารงานทั่วไป บริหารกลุ่มการพยาบาล งานซั๊กฟอก งานหน่วยจ่าย กลาง งานเวชระเบียน และ งานโภชนาการ กลุ่มที่ 2 คือ กลุ่มที่ก่อให้เกิดรายได้(RPCC) ประกอบด้วย งานเภสัชกรรม งานชันสูตร งานรังสีวิทยาและ งานห้องผ่าตัด ส่วนกลุ่มที่ 3 คือ กลุ่ม ที่ให้บริการผู้ป่วย (PS) ประกอบด้วย งานบริการผู้ป่วยในและงานบริการผู้ป่วยนอก โดยงานบริการ ผู้ป่วยในได้แก่ งานห้องคลอด งานผู้ป่วยในชาย และงานผู้ป่วยในหญิง ส่วนงานบริการผู้ป่วยนอก ได้แก่ งานผู้ป่วยนอก งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน งานทันตกรรม งานเวชศาสตร์ชุมชน และงาน แพทย์แผนไทย

ส่วนที่ 2 ดันทุนต่อหน่วยของ งานบริการผู้ป่วย โรงพยาบาลเชิง

2.1 ดันทุนค่าแรง

ดันทุนค่าแรงรวมทั้งหมดของโรงพยาบาลเชิงเท่ากับ 26,981,819 บาทโดยกลุ่มที่ บริการผู้ป่วยโดยตรง (PS) มีดันทุนค่าแรงสูงสุด รองลงมาเป็นกลุ่มที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NRPCC) และกลุ่มที่ก่อให้เกิดรายได้ (RPCC) คิดเป็นร้อยละ 59.46 24.25 และ 16.30 ตามลำดับ เมื่อ

พิจารณาถึงค่าแรงในภาพรวมแต่ละประเภท พบว่า ต้นทุนค่าแรงส่วนใหญ่ เป็น เงินเดือน รองลงมา ได้แก่ ค่าล่วงเวลา เงินประจำตำแหน่ง สวัสดิการอื่นๆ และค่าเบี้ยเลี้ยงสัมมนา คิดเป็นร้อยละ 66.05 22.63 7.44 2.73 และ 1.14 ตามลำดับ โดยค่าเงินเดือนและค่าล่วงเวลาส่วนใหญ่จะอยู่ใน กลุ่มที่ให้บริการผู้ป่วย เนื่องมาจากมีจำนวนเจ้าหน้าที่ มากกว่ากลุ่มงานอื่นๆ และมีหน่วยงานที่ ให้บริการผู้ป่วยตลอด 24 ชั่วโมง ทำให้เกิดต้นทุนค่าแรงล่วงเวลาในหน่วยงานดังกล่าวสูงกว่างาน อื่นๆ โดยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน มีต้นทุนค่าล่วงเวลาสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ งานผู้ป่วยในชาย งานผู้ป่วยในหญิง และงานห้องคลอด ส่วนเงินประจำตำแหน่งเป็นค่าแรงที่จ่ายให้ข้าราชการตาม หลักเกณฑ์ที่กระทรวงสาธารณสุขกำหนด ซึ่งส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ให้บริการผู้ป่วย เช่นกัน ใน ส่วนของสวัสดิการอื่นๆ ได้แก่ ค่าเช่าบ้าน ค่าเลี้ยงดูบุตร และค่ารักษาพยาบาล เนื่องมาจากเป็น ต้นทุนที่ไม่ได้เกี่ยวข้องกับต้นทุนการผลิตโดยตรง จึงรวมต้นทุนไว้ที่ฝ่ายบริหารเพื่อนำไปกระจาย ต้นทุนตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ที่เหมาะสมต่อไป ดังแสดงรายละเอียดในตารางที่ 4.1

2.2 ต้นทุนค่าวัสดุ

ต้นทุนค่าวัสดุรวมทั้งหมดของโรงพยาบาลถึงเท่ากับ 13,814,103.98 บาทโดยกลุ่มที่ ก่อให้เกิดรายได้ (RPCC) มีต้นทุนค่าวัสดุสูงสุด รองลงมาเป็นกลุ่มที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NRCCC) และกลุ่มที่ให้บริการผู้ป่วย (PS) คิดเป็นร้อยละ 56.19 32.17 และ 11.65 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาใน ภาพรวมตามหมวดวัสดุพบว่า ต้นทุนส่วนใหญ่เป็น ค่าเวชภัณฑ์ยา ร้อยละ 47.17 โดยต้นทุนส่วน ใหญ่อยู่ที่งานเภสัชกรรมเนื่องมาจากเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดซื้อและควบคุมการใช้ เวชภัณฑ์ดังกล่าว รองลงมาได้แก่ หมวดวัสดุอื่นๆร้อยละ 13.68 ซึ่งได้แก่ วัสดุอาหาร วัสดุก่อสร้าง วัสดุยานพาหนะ วัสดุไฟฟ้า วัสดุทันตกรรม และวัสดุเชื้อเพลิง ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ไม่ก่อให้เกิด รายได้ เนื่องจากเป็นต้นทุนวัสดุเฉพาะที่ใช้บางหน่วยงานเช่น ค่าวัสดุทำอาหารผู้ป่วย ค่าน้ำมัน เชื้อเพลิง เป็นต้น ส่วนต้นทุนค่าวัสดุการแพทย์ ร้อยละ 13.06 ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มที่ให้บริการ ผู้ป่วย เนื่องมาจากเป็นกลุ่มงานที่มีการใช้วัสดุประเภทนี้โดยตรงในการให้บริการผู้ป่วย โดย หน่วยงานที่มีต้นทุนวัสดุการแพทย์สูงที่สุดได้แก่งานทันตกรรม รองลงมาได้แก่งานอุบัติเหตุและ ฉุกเฉิน ทั้งนี้เนื่องมาจากมีกิจกรรมบริการรักษาทางการแพทย์ ที่ต้องใช้วัสดุการแพทย์โดยตรง จำนวนมากทำให้ต้นทุนค่าวัสดุสูงตามไปด้วย ส่วนค่าจ้างเหมาบริการบำรุงรักษา ร้อยละ 9.69 ผู้ ศึกษาได้รวมต้นทุนประเภทนี้ส่วนหนึ่ง ไว้ที่ฝ่ายบริหารเนื่องมาจาก เป็นค่าบริการรวมทั้งค่าจ้างเหมา บริการ เช่น ค่าจ้างเหมาทำความสะอาด ทำสวน ส่วนค่าจ้างเหมาในงานชั้นสูงตร เป็นค่าจ้างในการ ตรวจสอบชั้นสูงตรทางห้องปฏิบัติการ โดยจะทำการกระจายต้นทุนตามเกณฑ์ความสัมพันธ์ที่เหมาะสม ต่อไป ส่วนวัสดุสำนักงานและงานบ้านงานครัว ร้อยละ 8.50 ต้นทุนส่วนใหญ่อยู่ที่กลุ่มที่ไม่

ก่อให้เกิดรายได้ เนื่องจากเป็นกลุ่มสนับสนุนบริการมีการใช้วัสดุประเภทนี้มากในการดำเนินการเพื่อสนับสนุนบริการให้แก่หน่วยงานอื่นๆ ส่วนค่าสาธารณูปโภค ร้อยละ 7.91 ผู้ศึกษาได้รวมต้นทุนประเภทนี้ไว้ที่ ฝ่ายบริหารเนื่องจากไม่สามารถคิดต้นทุนแยกตามหน่วยงานได้ รายละเอียดทั้งหมดดังแสดงในตารางที่ 4.2

ตารางที่ 4.1 ต้นทุนค่าแรง และร้อยละของต้นทุนค่าแรงแยกตามหน่วยต้นทุน

หน่วยต้นทุน	เงินเดือน (บาท)	ค่าล่วงเวลา (บาท)	เงินประจำ ตำแหน่ง (บาท)	เบี้ยเลี้ยง (บาท)	สวัสดิการ อื่นๆ*	รวม (บาท)	ร้อยละ
บริหารทั่วไป	3,332,624.00	297,400.00	152,400.00	134,445.20	736,191.00	4,653,060.20	17.25
บริหารกลุ่มการ	270,539.00	0.00	45,500.00	43,350.05	0.00	359,389.05	1.33
ซักฟอก	193,029.00	53,750.00	0.00	1,310.10	0.00	248,089.10	0.92
หน่วยจ่ายกลาง	350,826.00	49,500.00	0.00	5,240.40	0.00	405,566.40	1.50
เวชระเบียน	379,742.00	147,000.00	0.00	0.00	0.00	526,742.00	1.95
โภชนาการ	289,440.00	59,500.00	0.00	0.00	0.00	348,940.00	1.29
NRPCC	4,816,200.00	607,150.00	197,900.00	184,345.75	736,191.00	6,541,786.75	24.25
ร้อยละ	73.62	9.28	3.03	2.82	11.25	100.00	
เภสัชกรรม	1,202,070.00	432,100.00	410,000.00	20,856.00	0.00	2,065,026.00	7.65
ชั้นสูตร	654,090.00	202,300.00	0.00	0.00	0.00	856,390.00	3.17
รังสีวิทยา	335,720.00	197,880.00	0.00	0.00	0.00	533,600.00	1.98
ห้องผ่าตัด	504,549.65	377,787.00	39,300.00	20,173.89	0.00	941,810.54	3.49
RPPC	2,696,429.65	1,210,067.00	449,300.00	41,029.89	0.00	4,396,826.54	16.30
ร้อยละ	61.33	27.52	10.22	0.93	0.00	100.00	
ห้องคลอด	883,286.30	477,518.25	87,900.00	15,991.46	0.00	1,464,696.01	5.43
ผู้ป่วยในชาย	1,469,143.65	986,255.50	95,000.00	6,087.60	0.00	2,556,486.75	9.47
ผู้ป่วยในหญิง	1,573,426.65	956,872.50	95,000.00	9,560.80	0.00	2,634,859.95	9.77
ผู้ป่วยนอก	1,881,534.75	73,279.50	454,600.00	19,605.90	0.00	2,429,020.15	9.00
อุบัติเหตุฉุกเฉิน	1,418,217.00	1,539,088.25	129,900.00	12,488.60	0.00	3,099,693.85	11.49
ทันตกรรม	1,291,016.00	256,600.00	362,000.00	0.00	0.00	1,909,616.00	7.08
เวชศาสตร์ชุมชน	1,690,236.00	0.00	135,600.00	9,596.00	0.00	1,835,432.00	6.80
แพทย์แผนไทย	103,320.00	0.00	0.00	10,081.00	0.00	113,401.00	0.42
PS	10,310,180.35	4,289,614.00	1,360,000.00	83,411.36	0.00	16,043,205.71	59.46
ร้อยละ	64.27	26.74	8.48	0.52	0.00	100.00	
รวม	17,822,810.00	6,106,831.00	2,007,200.00	308,787.00	736,191.00	26,981,819.00	100.00
ร้อยละ	66.05	22.63	7.44	1.14	2.73	100.00	

* สวัสดิการอื่นๆ หมายถึง ค่าเช่าบ้าน ค่าเลี้ยงดูบุตร ค่ารักษาพยาบาล (รวมจากหน่วยต้นทุนอื่นๆไว้ที่งานบริหารทั่วไป)

ตารางที่ 4.2 ต้นทุนค่าวัสดุ และร้อยละของต้นทุนค่าวัสดุแยกตามหน่วยต้นทุน

หน่วยต้นทุน	วัสดุสำนักงาน	วัสดุการแพทย์	วัสดุอื่นๆ*	เวชภัณฑ์ยา	สาธารณูปโภค	ค่าจ้างเหมา***	รวม	ร้อยละ
	วัสดุงานบ้าน	เวชภัณฑ์มีชีวะยา	(บาท)	(บาท)	(บาท)**	ค่าบำรุงรักษา	(บาท)	
บริหารทั่วไป	502,451.12	1,825.00	355,583.00	0.00	1,092,401.88	1,169,006.59	3,121,267.59	22.59
บริหารกลุ่มการ	4,081.30	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	4,081.30	0.03
ซักฟอก	92,936.30	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	92,936.30	0.67
หน่วยจ่ายกลาง	141,016.66	255,111.08	0.00	0.00	0.00	0.00	396,127.74	2.87
เวชระเบียน	39,928.44	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	39,928.44	0.29
โภชนาการ	34,716.00	0.00	54,270.00	0.00	0.00	0.00	788,986.00	5.71
NRPCC	815,129.82	256,936.08	1,109,853.00	0.00	1,092,401.88	1,169,006.59	4,443,327.37	32.17
ร้อยละ	18.35	5.78	24.98	0.00	24.59	26.31	100.00	
เภสัชกรรม	136,274.95	7,433.57	0.00	6,262,483.22	0.00	0.00	6,406,191.74	46.37
ชั้นสูตร	4,318.50	36,328.65	731,448.36	0.00	0.00	169,085.86	941,181.37	6.81
รังสีวิทยา	1,476.68	280,703.90	0.00	0.00	0.00	0.00	282,180.58	2.04
ห้องผ่าตัด	3,579.97	126,864.01	0.00	2,048.70	0.00	0.00	132,492.68	0.96
RPCC	145,650.10	451,330.13	731,448.36	6,264,531.92	0.00	169,085.86	7,762,046.37	56.19
ร้อยละ	1.88	5.81	9.42	80.71	0.00	2.18	100.00	
ห้องคลอด	35,701.46	61,343.50	0.00	5,463.20	0.00	0.00	102,508.16	0.74
ผู้ป่วยในชาย	32,403.33	114,612.21	0.00	61,461.45	0.00	0.00	208,476.99	1.51
ผู้ป่วยในหญิง	33,890.11	101,417.23	0.00	61,461.45	0.00	0.00	196,768.79	1.42
ผู้ป่วยนอก	50,452.91	13,684.59	0.00	0.00	0.00	0.00	64,137.50	0.46
อุบัติเหตุฉุกเฉิน	25,050.83	312,490.13	0.00	20,487.15	0.00	0.00	358,028.11	2.59
ทันตกรรม	7,292.11	468,666.94	48,567.52	0.00	0.00	0.00	524,526.57	3.80
เวชศาสตร์ชุมชน	26,203.97	23,686.65	0.00	102,019.72	0.00	0.00	151,910.34	1.10
แพทย์แผนไทย	2,373.78	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	2,373.78	0.02
PS	213,368.50	1,095,901.25	48,567.52	250,892.97	0.00	0.00	1,608,730.24	11.65
ร้อยละ	13.26	68.12	3.02	15.60	0.00	0.00	100.00	
รวม	1,174,148.42	1,804,167.46	1,889,868.88	6,515,424.89	1,092,401.88	1,338,092.45	13,814,103.98	100.00
ร้อยละ	8.50	13.06	13.68	47.17	7.91	9.69	100.00	

* วัสดุอื่นๆ ได้แก่ วัสดุอาหาร วัสดุก่อสร้าง วัสดุยานพาหนะ วัสดุไฟฟ้า วัสดุทันตกรรม และวัสดุเชื้อเพลิง

** ค่าสาธารณูปโภคเป็นค่าที่รวมจากหน่วยต้นทุนอื่นๆไว้ที่งานบริหารทั่วไป

*** ค่าจ้างเหมาบริการและซ่อมบำรุงเป็นค่าที่รวมจากหน่วยต้นทุนอื่นๆไว้ที่งานบริหารทั่วไป ส่วนงานชั้นสูตรหมายถึงค่าจ้างตรวจทางห้องปฏิบัติการ

2.3 ต้นทุนค่าลงทุน

ต้นทุนค่าลงทุนรวมทั้งหมดเท่ากับ 2,936,400.83 บาทโดยกลุ่มที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (NRPCC) มีต้นทุนค่าลงทุนสูงสุด รองลงมาคือกลุ่มที่ให้บริการผู้ป่วย (PS) และกลุ่มที่ก่อให้เกิดรายได้ (RPCC) คิดเป็นร้อยละ 47.72 40.91 และ 11.37 ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามประเภทต้นทุนค่าลงทุน ในภาพรวมพบว่าต้นทุนค่าลงทุนส่วนใหญ่มาจากสิ่งก่อสร้าง รองลงมา ได้แก่ ครุภัณฑ์อื่นๆ และครุภัณฑ์การแพทย์ คิดเป็นร้อยละ 46.81 33.51 และ 19.67 ตามลำดับโดยในส่วนของต้นทุนสิ่งก่อสร้างส่วนใหญ่อยู่ที่บริหารงานทั่วไป รองลงมาได้แก่ งานผู้ป่วยในหญิง มูลค่า 617,700.40 บาทและ 272,982.25 บาทตามลำดับ ส่วนหน่วยงานที่ไม่มีมูลค่าของต้นทุนสิ่งก่อสร้างเนื่องจากใช้อาคารเก่า ที่หมดอายุการใช้งานแล้ว ได้แก่ งานเวชระเบียน งานเภสัชกรรม งานรังสีวิทยา งานทันตกรรม และงานแพทย์แผนไทย ในส่วนของครุภัณฑ์การแพทย์ในภาพรวมพบว่าต้นทุนส่วนใหญ่อยู่ที่กลุ่มที่ให้บริการผู้ป่วย เนื่องจากเป็นหน่วยบริการผู้ป่วยโดยตรงจึงมีการใช้ครุภัณฑ์ประเภทนี้เป็นจำนวนมาก โดยงานอุบัติเหตุและฉุกเฉินมีมูลค่าสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ งานทันตกรรม มูลค่า 93,179.59 บาทและ 89,247.99 บาท ตามลำดับ ส่วนหน่วยงานที่ไม่มีต้นทุนประเภทนี้เกิดขึ้นเลยได้แก่ บริหารงานทั่วไป เวชระเบียน งานซักฟอก บริหารกลุ่มการพยาบาล และงานรังสีวิทยา เนื่องจากเป็นหน่วยงานที่ไม่ได้ใช้ต้นทุนประเภทนี้ในการดำเนินการ ในส่วนของครุภัณฑ์อื่นๆในภาพรวม พบว่าต้นทุนส่วนใหญ่อยู่ที่บริหารงานทั่วไปรองลงมาได้แก่งานซักฟอก มูลค่า 528,842.09 บาท และ 50,844.43 บาท ตามลำดับเนื่องจากเป็นหน่วยงานที่มีการใช้ครุภัณฑ์ประเภทนี้ได้แก่ ครุภัณฑ์สำนักงาน ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ ครุภัณฑ์ก่อสร้าง ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และ ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว ในการสนับสนุนบริการ เมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มพบว่ากลุ่มที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ต้นทุนสิ่งก่อสร้างมีมูลค่าสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ ครุภัณฑ์อื่นๆ และครุภัณฑ์การแพทย์ ร้อยละ 51.99 45.21 และ 2.80 ตามลำดับ

ในกลุ่มที่ก่อให้เกิดรายได้ พบว่าต้นทุนส่วนใหญ่คือต้นทุนครุภัณฑ์อื่นๆ รองลงมาคือครุภัณฑ์การแพทย์ และ สิ่งก่อสร้าง ร้อยละ 61.24 38.30 และ 0.46 ตามลำดับจะเห็นว่าในกลุ่มนี้จะมีต้นทุนสิ่งก่อสร้างน้อยที่สุดในภาพรวม เนื่องจากใช้อาคารเก่าที่หมดอายุการใช้งานในการดำเนินการแทบทั้งสิ้น

ในกลุ่มที่ให้บริการผู้ป่วย พบว่าต้นทุนส่วนใหญ่คือต้นทุนสิ่งก่อสร้าง รองลงมาคือครุภัณฑ์การแพทย์ และครุภัณฑ์อื่นๆ ร้อยละ 53.66 34.17 และ 12.17 ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ต้นทุนค่าลงทุน และร้อยละของต้นทุนค่าลงทุน แยกตามหน่วยต้นทุน

หน่วยต้นทุน	ครุภัณฑ์การแพทย์ (บาท)	ครุภัณฑ์อื่นๆ* (บาท)	สิ่งก่อสร้าง (บาท)	รวม (บาท)	ร้อยละ
บริหารทั่วไป	0.00	528,842.09	617,700.40	1,146,542.49	38.69
บริหารกลุ่มการ	0.00	0.00	7,070.05	7,070.05	0.24
ซักฟอก	0.00	50,844.43	6,776.50	57,620.92	1.94
หน่วยจ่ายกลาง	37,813.54	4,441.28	56,553.70	98,808.51	3.33
เวชระเบียน	0.00	47,089.56	0.00	47,089.56	1.59
โภชนาการ	1,790.27	8,068.33	47,011.93	56,870.53	1.92
NRCC	39,603.80	639,285.69	735,112.57	1,414,002.06	47.72
ร้อยละ	2.80	45.21	51.99	100.00	
เภสัชกรรม	6,166.48	178,842.76	0.00	185,009.24	6.24
ชันสูตร	57,277.40	5,034.77	641.84	62,954.01	2.12
รังสีวิทยา	0.00	9,512.83	0.00	9,512.83	0.32
ห้องผ่าตัด	65,620.08	12,952.71	901.77	79,474.56	2.68
RPCC	129,063.96	206,343.06	1543.61	336,950.63	11.37
ร้อยละ	38.30	61.24	0.46	100.00	
ห้องคลอด	54,110.79	9,634.64	2,806.08	66,551.50	2.25
ผู้ป่วยในชาย	66,055.68	25,483.64	261,591.72	353,131.04	11.92
ผู้ป่วยในหญิง	76,656.01	38,515.36	272,982.25	388,153.61	13.10
ผู้ป่วยนอก	7,107.67	21,227.53	3,939.75	32,274.96	1.09
อุบัติเหตุและฉุกเฉิน	93,179.59	12,822.45	9,940.63	115,942.67	3.91
ทันตกรรม	89,247.99	25,148.79	0.00	114,396.78	3.86
เวชศาสตร์ชุมชน	11,294.24	14,716.14	99,305.42	125,315.80	4.23
แพทย์แผนไทย	16,681.77	0.00	0.00	16,681.77	0.56
PS	414,333.74	147,548.54	650,565.85	1,212,448.13	40.91
ร้อยละ	34.17	12.17	53.66	100.00	
รวม	583,001.51	993,177.29	1,387,222.03	2,963,400.83	100.00
ร้อยละ	19.67	33.51	46.81	100.00	

* หมายถึง ครุภัณฑ์สำนักงาน ครุภัณฑ์ไฟฟ้าและวิทยุ ครุภัณฑ์ก่อสร้าง ครุภัณฑ์คอมพิวเตอร์และ ครุภัณฑ์งานบ้านงานครัว (ครุภัณฑ์ที่หมดอายุการใช้งานมีมูลค่า 0.00 บาท)

2.4 ต้นทุนรวมทางตรง

ต้นทุนรวมทางตรงทั้งหมดของโรงพยาบาลเทิงเท่ากับ 43,759,323.81 บาท กลุ่มที่ให้บริการผู้ป่วย มีมูลค่าสูงสุดรองลงมาคือ กลุ่มที่ก่อให้เกิดรายได้ และกลุ่มที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ คิดเป็นร้อยละ 43.11 28.56 และ 28.33 ตามลำดับ โดยต้นทุนส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่าแรง รองลงมาเป็นต้นทุนค่าวัสดุและต้นทุนค่าลงทุน คิดเป็นร้อยละ 61.66 31.57 และ 6.77 ตามลำดับ

ในกลุ่มที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ มีต้นทุนรวมทางตรงเท่ากับ 12,399,116.18 บาท โดยพบว่าต้นทุนส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่าแรง รองลงมาได้แก่ต้นทุนค่าวัสดุและต้นทุนค่าลงทุนคิดเป็นร้อยละ 52.76 35.84 และ 11.40 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วน ต้นทุนค่าแรง: ค่าวัสดุ: ค่าลงทุน เท่ากับ 4.63:3.14:1.00

เมื่อพิจารณาในกลุ่มที่ก่อให้เกิดรายได้ มีต้นทุนรวมทางตรงเท่ากับ 12,495,823.55 บาท โดยพบว่าต้นทุนส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่าวัสดุ รองลงมาได้แก่ต้นทุนค่าแรงและต้นทุนค่าลงทุนคิดเป็นร้อยละ 62.12 35.19 และ 2.70 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วน ต้นทุนค่าแรง: ค่าวัสดุ: ค่าลงทุน เท่ากับ 13.05:23.04:1.00

เมื่อพิจารณาถึงต้นทุนในภาพรวมทั้งหมดของกลุ่มที่ให้บริการผู้ป่วยเท่ากับ 18,864,384.08 บาท โดย ต้นทุนส่วนใหญ่ เป็นต้นทุนค่าแรง รองลงมาได้แก่ต้นทุนค่าวัสดุ และ ต้นทุนค่าลงทุน คิดเป็นร้อยละ 85.04 8.53 และ 6.43 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วน ต้นทุนค่าแรง: ค่าวัสดุ: ค่าลงทุน เท่ากับ 13.23:1.33:1.00

เมื่อพิจารณาต้นทุนรวมทางตรงของกลุ่มที่ให้บริการผู้ป่วย ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มการพยาบาลมีมูลค่ารวม เท่ากับ 14,070,730.04 บาท เรียงลำดับจากมากไปหาน้อยคือ งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน งานผู้ป่วยในหญิง งาน ผู้ป่วยในชาย งานผู้ป่วยนอก และงานห้องคลอด คิดเป็นร้อยละ 8.17 7.36 7.13 5.77 และ 3.73 ตามลำดับ โดยต้นทุนส่วนใหญ่เป็นต้นทุนค่าแรง เนื่องจากเป็นกลุ่มที่มีรายได้สูง มีสวัสดิการเช่น เงินประจำตำแหน่งมากกว่า รองลงมาเป็น ต้นทุนค่าลงทุนและต้นทุนค่าวัสดุ คิดเป็นร้อยละ 86.60 6.79 และ 6.61 ตามลำดับ เมื่อเปรียบเทียบสัดส่วน ต้นทุนค่าแรง:ค่าลงทุน:ค่าวัสดุ เท่ากับ 13.10:1.03:1.00

ตารางที่ 4.4 ต้นทุนรวมทางตรง ร้อยละ และสัดส่วนของต้นทุนรวมทางตรง

หน่วยต้นทุน	LC (บาท)	MC (บาท)	CC (บาท)	TDC (บาท)	ร้อยละ
บริหารทั่วไป	4,653,060.20	3,121,267.59	1,146,542.49	8,920,870.28	20.39
บริหารกลุ่มการ	359,389.05	4,081.30	7,070.05	370,540.40	0.85
ซักฟอก	248,089.10	92,936.30	57,620.92	398,646.32	0.91
หน่วยจ่ายกลาง	405,566.40	396,127.74	98,808.51	900,502.65	2.06
เวชระเบียน	526,742.00	39,928.44	47,089.56	613,760.00	1.40
โภชนาการ	348,940.00	788,986.00	56,870.53	1,194,796.53	2.73
NRPCC	6,541,786.75	4,443,327.37	1,414,002.06	12,399,116.18	28.33
ร้อยละ	52.76	35.84	11.40	100.00	
เภสัชกรรม	2,065,026.00	6,406,191.74	185,009.24	8,656,226.98	19.78
ชั้นสูตร	856,390.00	941,181.37	62,954.01	1,860,525.38	4.25
รังสีวิทยา	533,600.00	282,180.58	9,512.83	825,293.41	1.89
ห้องผ่าตัด	941,810.54	132,492.68	79,474.56	1,153,777.78	2.64
RPCC	4,396,826.54	7,762,046.37	336,950.64	12,495,823.55	28.56
ร้อยละ	35.19	62.12	2.70	100.00	
ห้องคลอด*	1,464,696.01	102,508.16	66,551.50	1,633,755.67	3.73
ผู้ป่วยในชาย*	2,556,486.75	208,476.99	353,131.04	3,118,094.78	7.13
ผู้ป่วยในหญิง*	2,634,859.95	196,768.79	388,153.61	3,219,782.35	7.36
ผู้ป่วยนอก*	2,429,020.15	64,137.50	32,274.96	2,525,432.61	5.77
อุบัติเหตุและฉุกเฉิน*	3,099,693.85	358,028.11	115,942.67	3,573,664.63	8.17
ทันตกรรม	1,909,616.00	524,526.57	114,396.78	2,548,539.35	5.82
เวชศาสตร์ชุมชน	1,835,432.00	151,910.34	125,315.80	2,112,658.14	4.83
แพทย์แผนไทย	113,401.00	2,373.78	16,681.77	132,456.55	0.30
PS	16,043,205.71	1,608,730.24	1,212,448.13	18,864,384.08	43.11
ร้อยละ	85.04	8.53	6.43	100.00	
รวม	26,981,819.00	13,814,103.98	2,963,400.83	43,759,323.81	100.00
ร้อยละ	61.66	31.57	6.77	100	
สัดส่วน	9.11	4.66	1.00		

* งานบริการผู้ป่วยที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มการพยาบาล

2.6 ต้นทุนรวมทางอ้อมของหน่วยบริการผู้ป่วย

การศึกษารายนี้ได้ทำการจัดสรรต้นทุนรวมทางตรง (Total Direct Cost) ของหน่วยต้นทุนทั้งหมดใน กลุ่มที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ และ กลุ่มที่ก่อให้เกิดรายได้ ให้แก่ กลุ่มที่ให้บริการผู้ป่วย ตามเกณฑ์การจัดสรรต้นทุน ที่กำหนดไว้ โดยใช้วิธีการจัดสรรต้นทุนแบบสองรอบ โดยในรอบที่สองใช้วิธีการกระจายตามลำดับขั้น ผลการจัดสรร พบว่าต้นทุนทางอ้อมทั้งหมดของกลุ่มที่ให้บริการผู้ป่วยในภาพรวมครั้งที่ 1 และครั้งที่ 2 เท่ากับ 21,991,126 .53 บาทและ 2,903,813.30 บาทตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4.5

ตารางที่ 4.5 ต้นทุนทางอ้อม (IDC) และต้นทุนรวม (Full cost) ของงานบริการผู้ป่วย

งานบริการผู้ป่วย	ต้นทุนรวมทางตรง (บาท)	ต้นทุนทางอ้อมครั้งที่ 1 (บาท)	ต้นทุนทางอ้อมครั้งที่ 2 (บาท)	ต้นทุนรวม (บาท)
งานบริการผู้ป่วยใน				
ห้องคลอด*	1,633,755.67	2,009,827.69	568,242.33	4,211,825.69
ผู้ป่วยในชาย*	3,118,094.78	3,760,807.09	513,524.12	7,392,425.99
ผู้ป่วยในหญิง*	3,219,782.35	3,644,066.98	470,923.19	7,334,772.52
รวม				18,939,024.20
งานบริการผู้ป่วยนอก				
ผู้ป่วยนอก*	2,525,432.61	7,283,926.95	874,071.41	10,683,430.96
อุบัติเหตุและฉุกเฉิน*	3,573,664.63	3,053,657.95	326,202.13	6,953,524.71
งานทันตกรรม	2,548,539.35	1,345,923.88	110,885.26	4,005,348.49
งานเวชศาสตร์ชุมชน	2,112,658.14	841,816.64	37,866.37	2,992,341.15
งานแพทย์แผนไทย	132,456.55	51,099.35	2,098.40	185,654.30
รวม				24,820,299.61
รวม PS (กลุ่มการ)	14,070,730.04	19,752,286.66	2,752,963.17	36,575,979.87
รวม PS (ทั้งหมด)	18,864,384.08	21,991,126.53	2,903,813.20	43,759,323.81

* งานบริการผู้ป่วยที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มการพยาบาล

2.7 ต้นทุนต่อหน่วยของงานบริการผู้ป่วย

ต้นทุนรวมทางตรงของงานบริการผู้ป่วย เมื่อรวมกับต้นทุนทางอ้อมที่ได้รับการจัดสรรสองรอบ จะได้เป็น ต้นทุนรวมทั้งหมด (Full Cost) ในภาพรวมพบว่าต้นทุนรวมทั้งหมดของงานบริการผู้ป่วยเท่ากับ 43,759,323.81 บาท โดยงานผู้ป่วยนอกมีต้นทุนรวมสูงที่สุด รองลงมาได้แก่ งานผู้ป่วยในชาย และ งานผู้ป่วยในหญิง

เมื่อพิจารณาต้นทุนต่อหน่วยของงานบริการผู้ป่วยในทั้งหมด พบว่ามีต้นทุนต่อหน่วย 3,676.05 บาทต่อราย หรือ 1,193.91 บาทต่อวันนอน โดยงานห้องคลอดมีต้นทุนต่อหน่วยสูงที่สุด เท่ากับ 4,471.15 บาทต่อรายหรือ 1,851.35 บาทต่อวันนอน รองลงมาคือ งานผู้ป่วยในชาย เท่ากับ 3,602.55 บาทต่อรายหรือ 1,110.31 บาทต่อวันนอน และ งานผู้ป่วยในหญิง เท่ากับ 3,398.88 บาทต่อราย หรือ 1,058.41 บาทต่อวันนอน ส่วนงานบริการผู้ป่วยนอกพบว่าต้นทุนต่อครั้งที่เรียงลำดับจากมากไปน้อยคือ งานทันตกรรม งานแพทย์แผนไทย งานเวชศาสตร์ชุมชน งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน และงานผู้ป่วยนอกเท่ากับ 347.72 240.48 226.38 180.61 และ 150.00 บาท ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 ปริมาณงาน ต้นทุนรวม และต้นทุนต่อหน่วยของ งานบริการผู้ป่วย

หน่วยบริการ	ปริมาณงาน	ต้นทุนรวม	ต้นทุนต่อหน่วย
บริการผู้ป่วยใน		(บาท)	
ห้องคลอด (ราย)	942	4,211,825.69	4,471.15
(วันนอน)	2,275	4,211,825.69	1,851.35
ผู้ป่วยในชาย (ราย)	2,052	7,392,425.99	3,602.55
(วันนอน)	6,658	7,392,425.99	1,110.31
ผู้ป่วยในหญิง (ราย)	2,158	7,334,772.52	3,398.88
(วันนอน)	6,930	7,334,772.52	1,058.41
รวม (ราย)	5,152	18,939,024.20	3,676.05
รวม (วันนอน)	15,863	18,939,024.20	1,193.91
บริการผู้ป่วยนอก (ครั้ง)		(บาท)	
ผู้ป่วยนอก*	71,221	10,683,430.96	150.00
อุบัติเหตุและฉุกเฉิน*	38,500	6,953,524.71	180.61
งานทันตกรรม	11,519	4,005,348.49	347.72
งานเวชศาสตร์ชุมชน	13,218	2,992,341.15	226.38
งานแพทย์แผนไทย	772	185,654.30	240.48
รวม	135,230	24,820,299.61	183.54
รวม (กลุ่มการ)*	109,721	17,636,955.67	160.74

เมื่อแยกงานบริการผู้ป่วย ออกตามประเภทของต้นทุน ได้แก่ ต้นทุนค่าแรง ต้นทุนค่าวัสดุ และต้นทุนค่าลงทุน จะได้องค์ประกอบต้นทุนงานบริการผู้ป่วยทั้งหมด โดยพบว่า งานบริการผู้ป่วยใน มีต้นทุนค่าแรงเป็นองค์ประกอบส่วนใหญ่ รองลงมา ได้แก่ ต้นทุน ค่าวัสดุ และต้นทุนค่าลงทุนคิดเป็นร้อยละ 63.02 27.42 และ 9.56 ตามลำดับเมื่อคิดสัดส่วนขององค์ประกอบต้นทุนต่อหน่วยแต่ละประเภท ค่าแรง: ค่าวัสดุ: ค่าลงทุน จะเท่ากับ 6.59:2.87:1.00

ในส่วนองค์ประกอบของต้นทุนต่อหน่วยของงานบริการผู้ป่วยนอก ในภาพรวมพบว่า ต้นทุนค่าแรงเป็นองค์ประกอบส่วนใหญ่ รองลงมา ได้แก่ ต้นทุนค่าวัสดุ และต้นทุนค่าลงทุนคิดเป็นร้อยละ 60.62 34.74 และ 4.65 ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนขององค์ประกอบต้นทุนต่อหน่วยแต่ละประเภท ค่าแรง: ค่าวัสดุ: ค่าลงทุน จะเท่ากับ 13.05:7.48: 1.00

ส่วนองค์ประกอบของต้นทุนต่อหน่วย ของงานบริการผู้ป่วยนอกที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มการพยาบาล พบว่าต้นทุนค่าแรงเป็นองค์ประกอบส่วนใหญ่ รองลงมา ได้แก่ ต้นทุนค่าวัสดุ และต้นทุนค่าลงทุนคิดเป็นร้อยละ 56.77 39.60 และ 3.63 ตามลำดับ คิดเป็นสัดส่วนขององค์ประกอบต้นทุนต่อหน่วยแต่ละประเภท ค่าแรง: ค่าวัสดุ: ค่าลงทุน เท่ากับ 15.64:10.91:1.00 รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.7

ตารางที่ 4.7 องค์ประกอบของต้นทุนต่อหน่วย งานบริการผู้ป่วย

หน่วยบริการ	ต้นทุนต่อหน่วย (บาท)			รวม
	ค่าแรง	ค่าวัสดุ	ค่าลงทุน	
งานบริการผู้ป่วยใน (บาท/ราย)				
ห้องคลอด	3,171.65	1036.30	263.20	4,471.15
ผู้ป่วยในชาย	2,178.22	1053.81	370.52	3,602.55
ผู้ป่วยในหญิง	2,075.41	951.81	371.66	3,398.88
รวม	2,316.80	1007.88	351.37	3,676.05
ร้อยละ	63.02	27.42	9.56	100.00
สัดส่วน	6.59	2.87	1.00	
งานบริการผู้ป่วยนอก (บาท/ครั้ง)				
ผู้ป่วยนอก*	75.43	69.66	4.91	150.00
อุบัติเหตุฉุกเฉิน*	120.52	52.55	7.55	180.61
ทันตกรรม	224.10	101.66	21.96	347.72
เวชศาสตร์ชุมชน	174.65	33.76	17.97	226.38
แพทย์แผนไทย	185.77	25.39	29.33	240.48
รวม	111.26	63.75	8.53	183.54
ร้อยละ	60.62	34.74	4.65	100.00
สัดส่วน	13.05	7.48	1.00	
รวมกลุ่มการ*	91.25	63.66	5.83	160.74
ร้อยละ	56.77	39.60	3.63	100.00
สัดส่วน	15.64	10.91	1.00	

* งานบริการผู้ป่วยนอกที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มการพยาบาล

ส่วนที่ 3 การวิเคราะห์ความไวของต้นทุน (Sensitivity analysis)

การวิเคราะห์ความไวของต้นทุนในการศึกษารั้งนี้ ได้ทำการวิเคราะห์เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงขนาดในแต่ละองค์ประกอบของต้นทุน และเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้รับบริการ หรือ ปริมาณการให้บริการของงานบริการผู้ป่วยใน และ งานบริการผู้ป่วยนอก โดยมีผลการวิเคราะห์ดังนี้

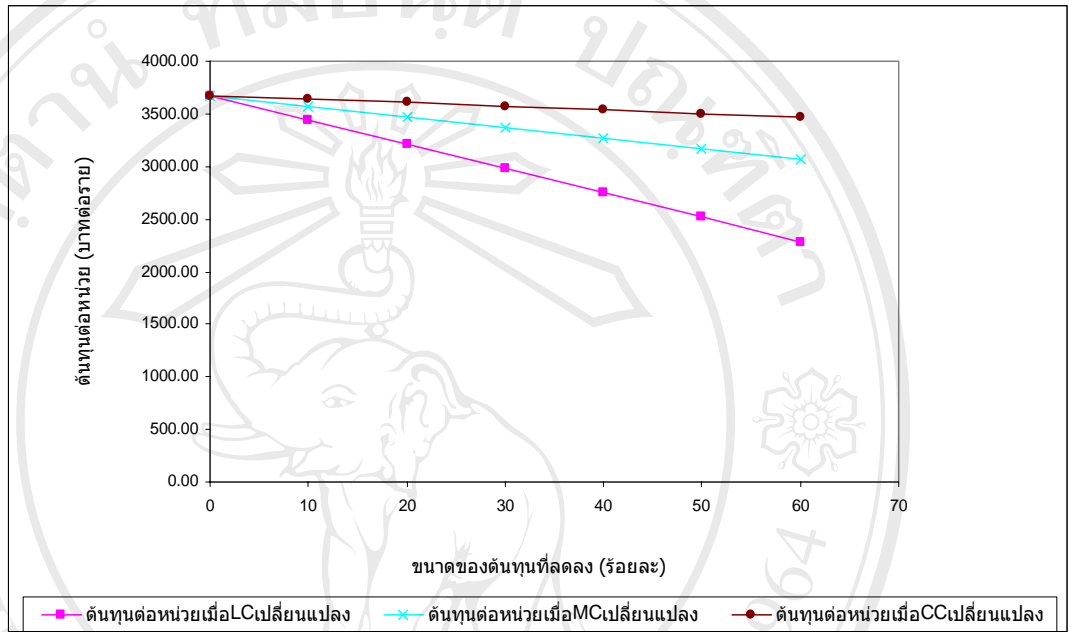
3.1 ความไวของต้นทุนเมื่อเปลี่ยนแปลงขนาดในแต่ละองค์ประกอบของต้นทุน

เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของต้นทุนในงานบริการผู้ป่วยใน จะได้ต้นทุนค่าแรงต่อหน่วยเท่ากับ 2,316.80 บาทต่อราย ต้นทุนค่าวัสดุต่อหน่วยเท่ากับ 1,007.88 บาทต่อราย ต้นทุนค่าลงทุนต่อหน่วยเท่ากับ 351.37 บาทต่อราย เมื่อลดต้นทุนค่าแรงต่อหน่วยลงไปร้อยละ 10 - 60 โดยให้ปัจจัยอื่นคงที่ พบว่าต้นทุนต่อหน่วยบริการจะลดลงจาก 3,676.05 บาทต่อราย เหลือเพียง 2,285.98 บาทต่อราย หรือลดลงร้อยละ 6.30 - 37.81 ในทำนองเดียวกันเมื่อลดต้นทุนค่าวัสดุต่อหน่วยหรือค่าลงทุนต่อหน่วย ก็จะมีผลทำให้ต้นทุนทั้งหมดต่อหน่วยลดลงในสัดส่วนที่ต่างกัน โดยที่ การลดต้นทุนค่าแรงต่อหน่วยจะมีผลต่อต้นทุนทั้งหมดของงานบริการผู้ป่วยมากที่สุด ดังแสดงในแผนภูมิที่ 4

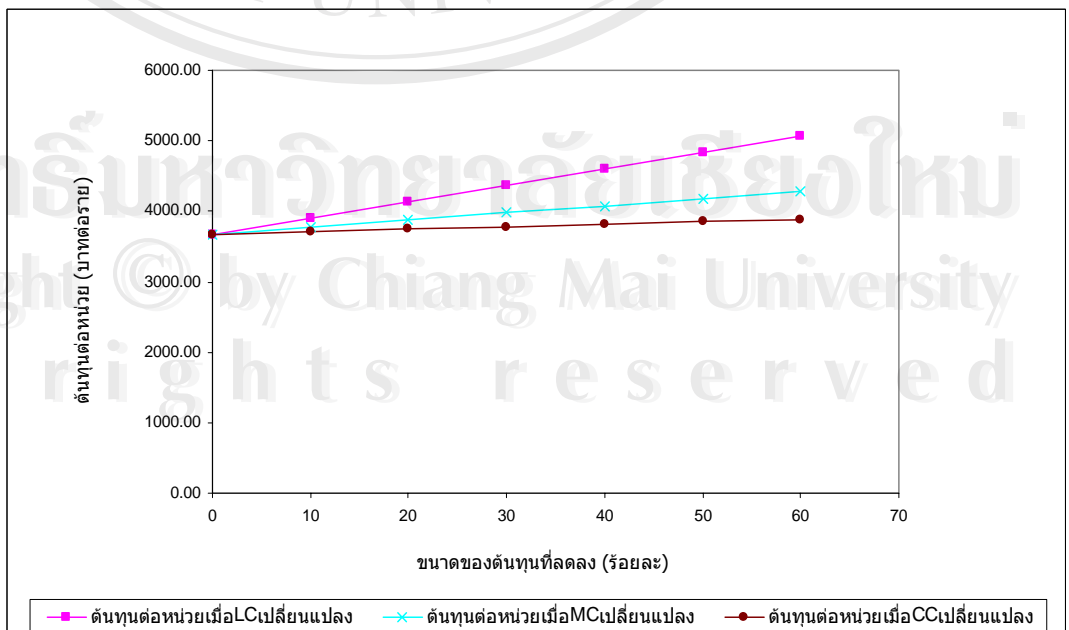
ในทางตรงกันข้ามเมื่อทำการเพิ่มต้นทุนค่าแรงต่อหน่วยของงานบริการผู้ป่วยในขึ้น ร้อยละ 10 - 60 โดยให้ปัจจัยอื่นคงที่ ต้นทุนทั้งหมดต่อหน่วยบริการจะเพิ่มจาก 3,676.05 บาทต่อราย จนถึง 5,066.13 บาทต่อรายหรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.30 - 37.81 เช่นเดียวกัน ส่วนในการเพิ่มต้นทุนค่าวัสดุต่อหน่วยหรือค่าลงทุนต่อหน่วย ก็จะมีผลทำให้ต้นทุนทั้งหมดของงานบริการผู้ป่วยเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน แต่มีอิทธิพลน้อยกว่า การเพิ่มต้นทุนค่าแรง ดังแสดงในแผนภูมิที่ 5

เมื่อพิจารณาลดต้นทุนค่าวัสดุในงานบริการผู้ป่วยในที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มการพยาบาล ลงร้อยละ 10 - 60 โดยให้ปัจจัยอื่นคงที่ พบว่างานผู้ป่วยในชายสามารถลดต้นทุนต่อหน่วยได้ร้อยละ 2.93 - 17.55 โดยลดลงจาก 3,497.17 บาทต่อรายจนถึง 2,970.26 บาทต่อราย ในขณะที่งานผู้ป่วยในหญิง สามารถลดต้นทุนต่อหน่วยลงได้ร้อยละ 2.80 - 16.80 โดยลดลงจาก 3,303.70 บาทต่อราย จนถึง 2,827.79 บาทต่อราย ส่วนงานห้องคลอดสามารถลดต้นทุนต่อหน่วยได้ร้อยละ 2.32 - 13.91 โดยลดลงจาก 4,367.52 บาทต่อรายจนถึง 3,849.37 บาทต่อราย

แผนภูมิที่ 4 ต้นทุนต่อหน่วย งานบริการผู้ป่วยในทั้งหมด เมื่อขนาดในแต่ละองค์ประกอบต้นทุนลดลง

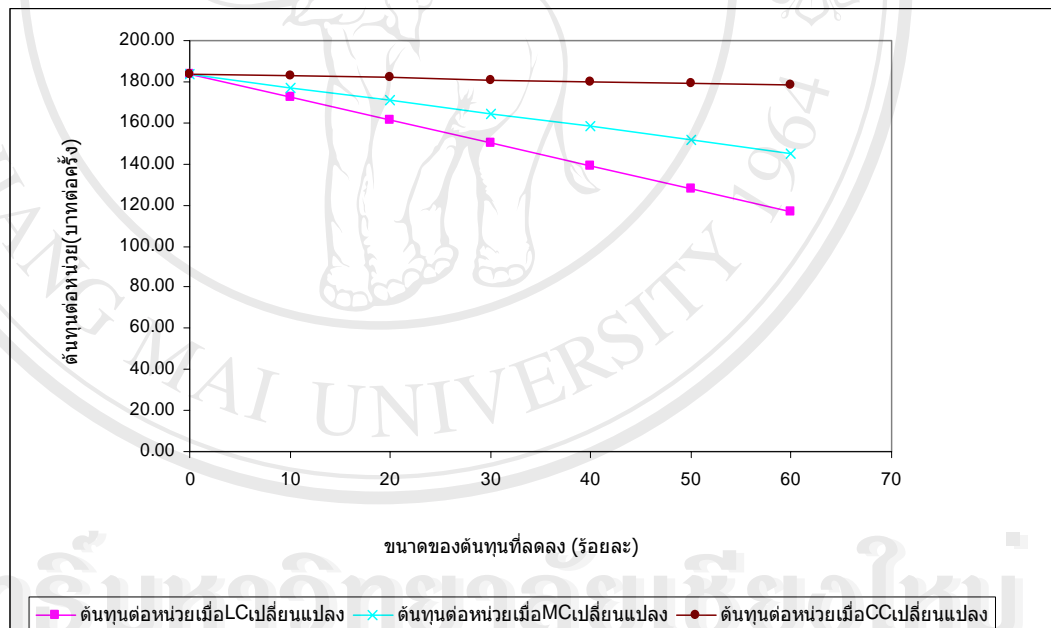

แผนภูมิที่ 5 ต้นทุนต่อหน่วยงานบริการผู้ป่วยในทั้งหมด เมื่อขนาดในแต่ละองค์ประกอบต้นทุนเพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาตามองค์ประกอบของต้นทุนในงานบริการผู้ป่วยนอกทั้งหมด จะได้ ต้นทุนค่าแรงต่อหน่วยเท่ากับ 111.26 บาทต่อครั้ง ต้นทุนค่าวัสดุต่อหน่วยเท่ากับ 63.75 บาทต่อครั้ง ต้นทุนค่าลงทุนต่อหน่วยเท่ากับ 8.53 บาทต่อครั้ง เมื่อลดต้นทุนค่าแรงต่อหน่วยลงไปร้อยละ 10 - 60 โดยให้ปัจจัยอื่นคงที่พบว่าต้นทุนต่อหน่วยบริการจะลดลงจาก 183.54 บาทต่อครั้ง เหลือเพียง 116.79 บาทต่อราย หรือ ลดลงร้อยละ 6.06 - 36.37 ในทำนองเดียวกันเมื่อลดต้นทุนค่าวัสดุต่อหน่วยหรือค่าลงทุนต่อหน่วย ก็จะมีผลทำให้ต้นทุนทั้งหมดต่อหน่วยลดลงในสัดส่วนที่ต่างกัน โดยที่ การลดต้นทุนค่าแรงต่อหน่วยจะมีผลต่อต้นทุนทั้งหมดของงานบริการผู้ป่วยมากที่สุด ดังแสดงในแผนภูมิที่ 6

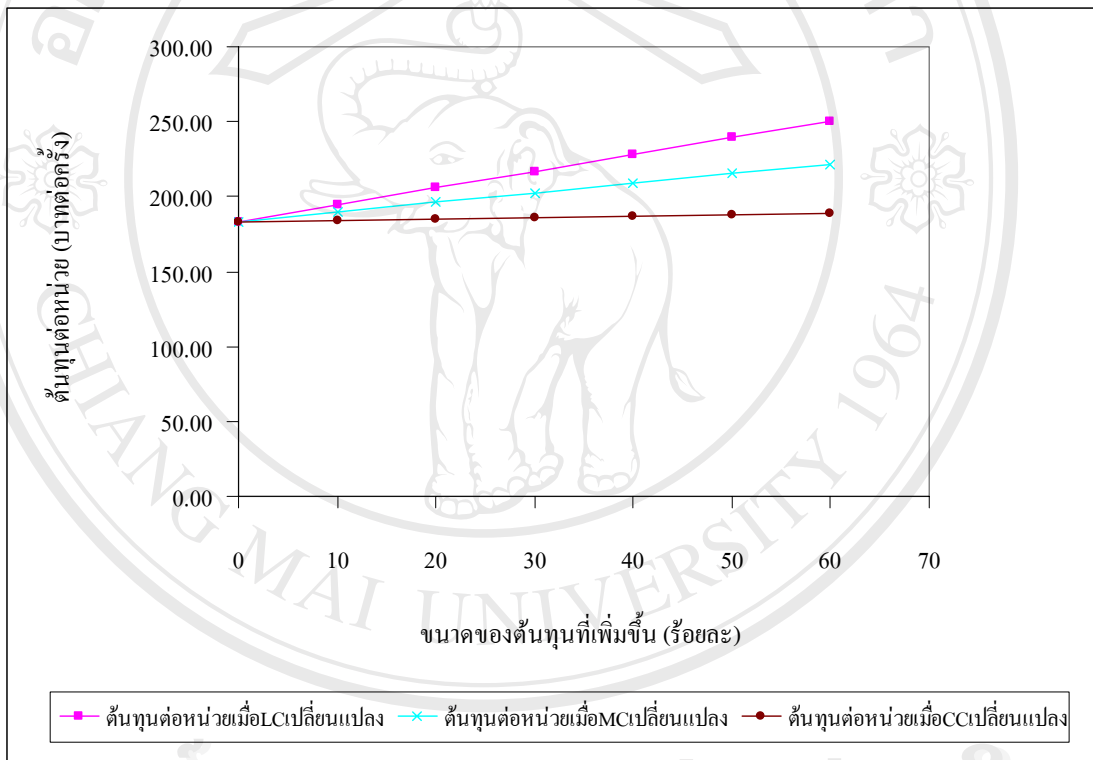
แผนภูมิที่ 6 ต้นทุนต่อหน่วยงานบริการผู้ป่วยนอกทั้งหมดเมื่อขนาดในแต่ละองค์ประกอบต้นทุนลดลง

ในทางตรงกันข้ามเมื่อทำการเพิ่มต้นทุนค่าแรงต่อหน่วยของงานบริการผู้ป่วยนอก ขึ้นร้อยละ 10 - 60 โดยให้ปัจจัยอื่นคงที่ ต้นทุนทั้งหมดต่อหน่วยบริการจะเพิ่มจาก 183.54 บาทต่อ ครั้ง จนถึง 250.30 บาทต่อราย หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.06 - 36.37 เช่นเดียวกัน ส่วนในการเพิ่ม ต้นทุนค่าวัสดุต่อหน่วยหรือค่าลงทุนต่อหน่วย ก็จะมีผลทำให้ต้นทุนทั้งหมดของงานบริการผู้ป่วย เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกันแต่มีอิทธิพลน้อยกว่า การเพิ่มต้นทุนค่าแรง ดังแสดงในแผนภูมิที่ 7

แผนภูมิที่ 7 ต้นทุนต่อหน่วย งานบริการผู้ป่วยนอกทั้งหมดเมื่อขนาดในแต่ละองค์ประกอบต้นทุน เพิ่มขึ้น

เมื่อพิจารณาองค์ประกอบต้นทุนค่าวัสดุลงร้อยละ 10 - 60 ของงานบริการผู้ป่วยนอก ที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มการพยาบาล โดยให้ปัจจัยอื่นคงที่ พบว่า สามารถลดต้นทุนต่อ หน่วยงานของงานผู้ป่วยนอกลงได้ร้อยละ 4.60 - 27.86 โดยลดลงจาก 143.03 บาทต่อครั้ง จนถึง 108.20 บาทต่อครั้ง ส่วนงานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน สามารถลดต้นทุนต่อหน่วยลงได้ ร้อยละ 2.90 - 17.45 โดยลดลงจาก 175.37 บาทต่อครั้ง จนถึง 149.09 บาทต่อครั้ง

3.2 ความไวของต้นทุนเมื่อเปลี่ยนแปลงจำนวนผู้รับบริการ

จำนวนผู้รับบริการหรือปริมาณการให้บริการ เป็นตัวแปรสำคัญของต้นทุนต่อหน่วย โดยเฉพาะในหน่วยบริการที่ไม่ขึ้นอยู่กับต้นทุนคงที่ (Fixed cost) ส่วนต้นทุนค่าวัสดุ จะประกอบไปด้วย ต้นทุนคงที่และต้นทุนแปรผัน โดย ต้นทุนวัสดุสำนักงาน และ วัสดุงานบ้านงานครัว บางประเภท ซึ่งไม่เปลี่ยนแปลงไปตามปริมาณผู้รับบริการ หรือปริมาณบริการ จะจัดเป็นต้นทุนคงที่ ส่วนต้นทุนแปรผัน (Variable Cost) ได้แก่ ต้นทุนที่มีการเปลี่ยนแปลงโดยตรง ตามปริมาณผู้รับบริการหรือปริมาณบริการ ในการศึกษาครั้งนี้ได้แก่ ต้นทุนวัสดุอื่นๆทั้งหมดของทุกหน่วยบริการ เช่น ค่าอาหารผู้ป่วย ค่าน้ำมันเชื้อเพลิง ค่าสาธารณูปโภค วัสดุการแพทย์ ยา และเวชภัณฑ์ที่ไม่ใช่ยา ส่วนวัสดุสำนักงานและงานบ้านงานครัว ที่จัดเป็นต้นทุนแปรผัน เช่น กระดาษพิมพ์งาน ใบสั่งยา แบบฟอร์มในการบันทึกข้อมูลผู้ป่วย ผงซักฟอก น้ำยาล้างจาน เมื่อทำการรวบรวมต้นทุนแล้วพบว่า ต้นทุนคงที่และต้นทุนแปรผันรวมทางตรงในภาพรวมเท่ากับ 31,974,753.25 บาทและ 11,784,570.56 บาทตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4.8

เมื่อนำต้นทุนคงที่และต้นทุนแปรผันรวมทางตรง ไปหาต้นทุนต่อหน่วยของงานบริการผู้ป่วย โดยทำการจัดสรรต้นทุนด้วยวิธีการจัดสรรต้นทุนแบบสองรอบ (Double Distribution Method) (รายละเอียดในภาคผนวก ก) จะได้ต้นทุนคงที่ต่อหน่วย และ ต้นทุนแปรผันต่อหน่วยของงานบริการผู้ป่วยใน เท่ากับ 2,787.69 บาทต่อราย และ 888.36 บาทต่อรายตามลำดับ ส่วนงานบริการผู้ป่วยนอกทั้งหมด มีต้นทุนคงที่ต่อหน่วยและต้นทุนแปรผันต่อหน่วย เท่ากับ 130.24 บาทต่อครั้ง และ 53.30 บาทต่อครั้ง ตามลำดับ โดยงานบริการผู้ป่วยนอกที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มการพยาบาล มีต้นทุนคงที่ต่อหน่วยและต้นทุนแปรผันต่อหน่วย เท่ากับ 106.63 บาทต่อครั้ง และ 54.12 บาทต่อครั้ง ตามลำดับ รายละเอียดดังตารางที่ 4.9

ตารางที่ 4.8 ต้นทุนทางตรง ต้นทุนคงที่และต้นทุนแปรผันแยกตามหน่วยต้นทุน

หน่วยต้นทุน	ค่าแรง*	ค่าวัสดุ**		ค่าลงทุน*	ต้นทุนทางตรง		รวม
		ต้นทุนคงที่	ต้นทุนแปรผัน		ต้นทุนคงที่	ต้นทุนแปรผัน	
บริหารงานทั่วไป	4,653,060.20	1,412,263.12	1,709,004.47	1,146,542.49	7,211,865.81	1,709,004.47	8,920,870.28
บริหารกลุ่มการ	359,389.05	2,431.30	1,650.00	7,070.05	368,890.40	1,650.00	370,540.40
ซั๊กฟอก	248,089.10	55,289.30	37,647.00	57,620.92	360,999.32	37,647.00	398,646.32
หน่วยจ่ายกลาง	405,566.40	141,016.66	255,111.08	98,808.51	645,391.57	255,111.08	900,502.65
เวชระเบียน	526,742.00	25,528.44	14,400.00	47,089.56	599,360.00	14,400.00	613,760.00
โภชนาการ	348,940.00	34,716.00	754,270.00	56,870.53	440,526.53	754,270.00	1,194,796.53
NRCC	6,541,786.75	1,671,244.82	2,772,082.55	1,414,002.06	9,627,033.63	2,772,082.55	12,399,116.18
เภสัชกรรม	2,065,026.00	136,274.95	6,269,916.79	185,009.24	2,386,310.19	6,269,916.79	8,656,226.98
ชันสูตร	856,390.00	4,318.50	936,862.87	62,954.01	923,662.51	936,862.87	1,860,525.38
รังสีวิทยา	533,600.00	1,476.68	280,703.90	9,512.83	544,589.51	280,703.90	825,293.41
ห้องผ่าตัด	941,810.54	3,579.97	128,912.71	79,474.56	1,024,865.07	128,912.71	1,153,777.78
RPCC	4,396,826.54	145,650.10	7,616,396.27	336,950.64	4,879,427.28	7,616,396.27	12,495,823.55
ห้องคลอด	1,464,696.01	35,701.46	66,806.70	66,551.50	1,566,948.97	66,806.70	1,633,755.67
ผู้ป่วยในชาย	2,556,486.75	32,403.33	176,073.66	353,131.04	2,942,021.12	176,073.66	3,118,094.78
ผู้ป่วยในหญิง	2,634,859.95	33,890.11	162,878.68	388,153.61	3,056,903.67	162,878.68	3,219,782.35
ผู้ป่วยนอก	2,429,020.15	50,452.91	13,684.59	32,274.96	2,511,748.02	13,684.59	2,525,432.61
อุบัติเหตุฉุกเฉิน	3,099,693.85	25,050.83	332,977.28	115,942.67	3,240,687.35	332,977.28	3,573,664.63
ทันตกรรม	1,909,616.00	7,292.11	517,234.46	114,396.78	2,031,304.89	517,234.46	2,548,539.35
เวชศาสตร์ชุมชน	1,835,432.00	26,203.97	125,706.37	125,315.80	1,986,951.77	125,706.37	2,112,658.14
แพทย์แผนไทย	113,401.00	1,643.78	730.00	16,681.77	131,726.55	730.00	132,456.55
PS	16,043,205.71	212,638.50	1,396,091.74	1,212,448.13	17,468,292.34	1,396,091.74	18,864,384.08
รวม	26,981,819.00	2,029,533.42	11,784,570.56	2,963,400.83	31,974,753.25	11,784,570.56	43,759,323.81

* ค่าแรงและค่าลงทุน เป็น ต้นทุนคงที่ทั้งหมด

** ค่าวัสดุ จำแนกเป็น ต้นทุนคงที่ และต้นทุนแปรผัน

ตารางที่ 4.9 ต้นทุนคงที่ต่อหน่วย และต้นทุนแปรผันต่อหน่วย งานบริการผู้ป่วย

หน่วยบริการ	ต้นทุนคงที่ (บาท)	ต้นทุนแปรผัน (บาท)	ต้นทุนรวม (บาท)	ต้นทุนต่อหน่วย		
				คงที่	แปรผัน	รวม
งานบริการผู้ป่วยใน (ราย)						
ห้องคลอด	3,462,765.28	749,060.40	4,211,825.69	3,675.97	795.18	4,471.15
ผู้ป่วยในชาย	5,434,612.51	1,957,813.48	7,392,425.99	2,648.45	954.10	3,602.55
ผู้ป่วยในหญิง	5,464,812.67	1,869,959.85	7,334,772.52	2,532.35	866.52	3,398.88
รวม	14,362,190.47	4,576,833.74	18,939,024.20	2,787.69	888.36	3,676.05
งานบริการผู้ป่วยนอก (ครั้ง)						
ผู้ป่วยนอก	6,323,653.98	4,359,776.99	10,683,430.96	88.79	61.21	150.00
อุบัติเหตุและฉุกเฉิน	5,375,745.48	1,577,779.23	6,953,524.71	139.63	40.98	180.61
ทันตกรรม	3,031,178.00	974,170.49	4,005,348.49	263.15	84.57	347.72
เวชศาสตร์ชุมชน	2,706,406.64	285,934.51	2,992,341.15	204.75	21.63	226.38
แพทย์แผนไทย	175,578.69	10,075.61	185,654.30	227.43	13.05	240.48
รวม	17,612,562.78	7,207,736.82	24,820,299.61	130.24	53.30	183.54
รวม(กลุ่มการ)	11,699,399.45	6,937,556.22	17,636,955.67	106.63	64.12	160.74

เมื่อทำการเปลี่ยนแปลงปริมาณให้บริการ โดยมีจำนวนครั้งของการให้บริการผู้ป่วย N ครั้ง/ปี จะได้สมการในการคำนวณหาต้นทุนต่อหน่วยดังนี้

สมการต้นทุนต่อหน่วยงานบริการผู้ป่วยใน โรงพยาบาลเทิง

$$= \text{ต้นทุนแปรผันต่อหน่วย} + \text{ต้นทุนคงที่ต่อหน่วย}$$

$$= [4,576,833.74 / N_1] + 2,787.69 \text{ บาท/ราย}$$

สมการต้นทุนต่อหน่วยงานบริการนอกทั้งหมด

$$= \text{ต้นทุนแปรผันต่อหน่วย} + \text{ต้นทุนคงที่ต่อหน่วย}$$

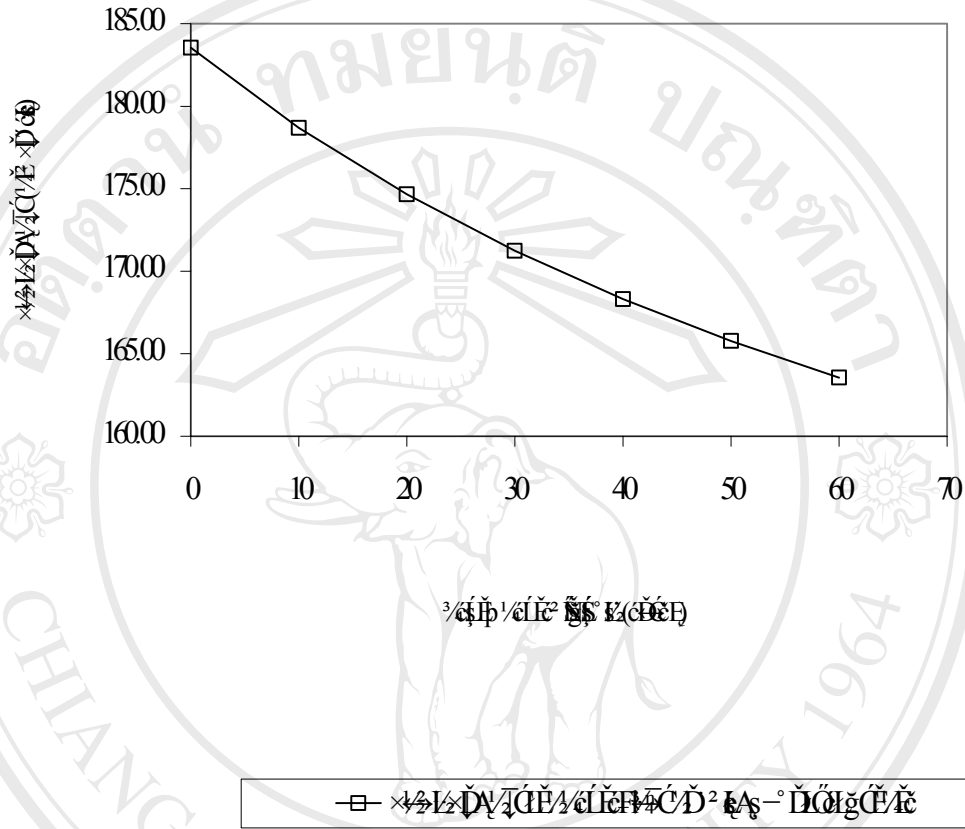
$$= [7,207,736.82 / N_2] + 130.24 \text{ บาท/ ครั้ง}$$

เมื่อ N_1 คือจำนวนปริมาณบริการต่อปี ที่เปลี่ยนไปของงานบริการผู้ป่วยในทั้งหมด

N_2 คือจำนวนปริมาณบริการต่อปี ที่เปลี่ยนไปของงานบริการผู้ป่วยนอกทั้งหมด

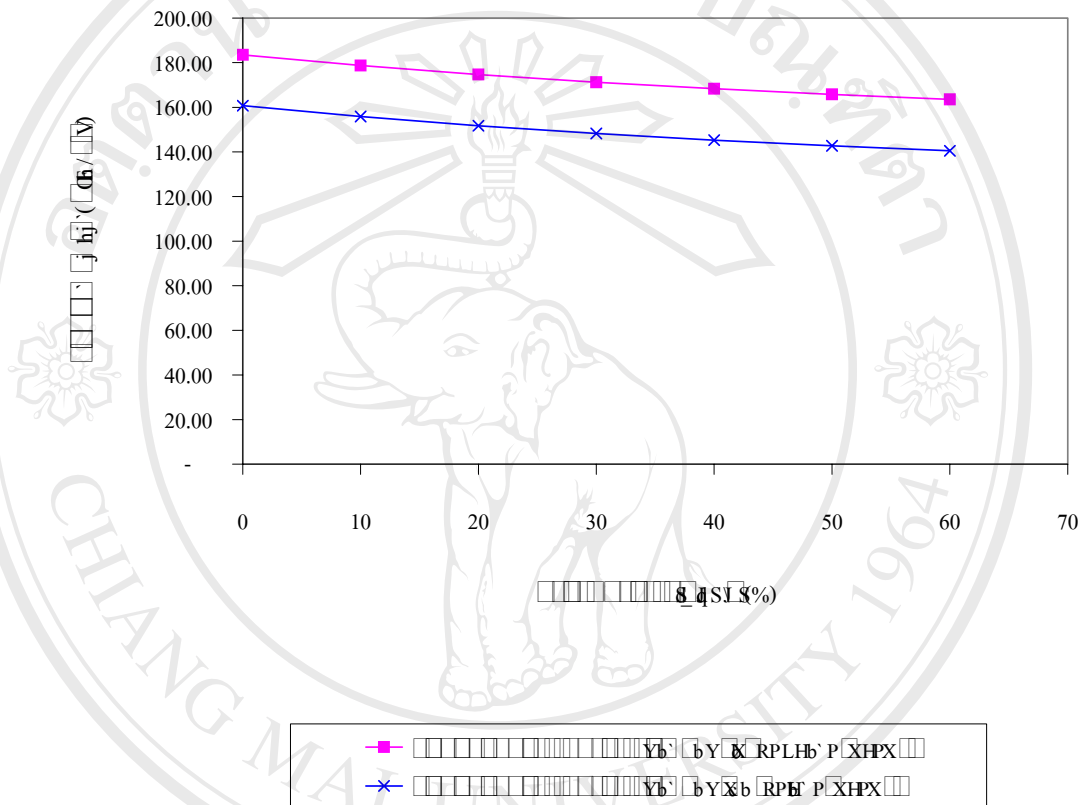
จากสมการจะได้ ความไวของต้นทุนต่อหน่วยเมื่อปริมาณบริการเปลี่ยนแปลง ดังแสดง
ในแผนภูมิที่ 8

แผนภูมิที่ 8 ต้นทุนต่อหน่วยของ งานบริการผู้ป่วยในทั้งหมด เมื่อปริมาณบริการเปลี่ยนแปลง

จากแผนภูมิที่ 8 จะเห็นว่าปริมาณบริการหรือจำนวนครั้งการบริการของ งานบริการผู้ป่วยในรวมทั้งหมด เมื่อมีจำนวนผู้รับบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 คือเท่ากับ 5,667 รายต่อปี ต้นทุนต่อหน่วยจะลดลงร้อยละ 2.20 เท่ากับ 3,595.29 บาทต่อราย และเมื่อมีจำนวนผู้รับบริการเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 60 คือ 8,243 รายต่อปี ต้นทุนต่อหน่วยจะลดลงถึงร้อยละ 9.06 เท่ากับ 3,342.92 บาทต่อราย

แผนภูมิที่ 9 ต้นทุนต่อหน่วยของ งานบริการผู้ป่วยนอกทั้งหมด โรงพยาบาลเทิง เมื่อปริมาณ
บริการเปลี่ยนแปลง

จากแผนภูมิที่ 9 เมื่อพิจารณาปริมาณบริการหรือจำนวนครั้งการบริการของ งานบริการผู้ป่วยนอกทั้งหมดของโรงพยาบาล เมื่อมีจำนวนผู้รับบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เท่ากับ 148,753 ครั้งต่อปี ต้นทุนต่อหน่วยจะลดลงร้อยละ 2.64 โดยจะเป็นต้นทุนต่อหน่วยบริการผู้ป่วยนอกทั้งหมดเท่ากับ 178.70 บาทต่อราย และเมื่อมีจำนวนผู้รับบริการเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 60 คือ 216,368 ครั้งต่อปี ต้นทุนต่อหน่วยจะลดลงถึงร้อยละ 10.89 โดยต้นทุนต่อหน่วยบริการทั้งหมดจะเท่ากับ 163.55 บาทต่อราย

เมื่อพิจารณาปริมาณบริการหรือจำนวนครั้งการบริการของ งานบริการผู้ป่วยนอกที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มการพยาบาล พบว่า เมื่อมีจำนวนผู้รับบริการเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เท่ากับ 120,693 ครั้งต่อปี ต้นทุนต่อหน่วยจะลดลงร้อยละ 3.06 โดยจะเป็นต้นทุนต่อหน่วยบริการผู้ป่วยนอกทั้งหมดเท่ากับ 155.82 บาทต่อราย และเมื่อมีจำนวนผู้รับบริการเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 60

คือ 17,554 ครั้งต่อปี ต้นทุนต่อหน่วยจะลดลงถึงร้อยละ 12.62 โดยต้นทุนต่อหน่วยบริการทั้งหมด จะเท่ากับ 140.45 บาทต่อราย

จากการวิเคราะห์ความไวของปริมาณบริการจะเห็นได้ว่า การเปลี่ยนแปลงปริมาณ บริการหรือจำนวนครั้งของบริการ ในแต่ละงานบริการผู้ป่วยของโรงพยาบาล มีผลโดยตรงต่อ ต้นทุนต่อหน่วยของงานบริการผู้ป่วย เนื่องจากปริมาณบริการเป็นผลลัพธ์ที่สะท้อนถึงการ ดำเนินงานของงานบริการผู้ป่วยในด้านปริมาณ เมื่อมีปริมาณมากก็จะส่งผลให้ต้นทุนต่อหน่วย ลดลงได้

ส่วนที่ 4 รายได้ของงานบริการผู้ป่วย โรงพยาบาลเทิง

รายได้ของงานบริการผู้ป่วยได้มาจากการเรียกเก็บค่าบริการจากผู้รับบริการที่มาใช้ บริการที่โรงพยาบาลเทิง โดยผู้ทำการศึกษาได้ศึกษาถึงรายได้ 2 ประเภท คือ รายได้ที่พึงได้ (Accrual Revenue) เป็นรายได้ที่เรียกเก็บตามประเภทบริการต่างๆ ซึ่งมีอัตรากำหนดไว้ และ รายได้ที่รับจริง ณ จุดเก็บเงิน (Real Revenue) เป็นรายได้ที่เก็บได้จริงจากผู้ป่วย บางรายมีการ ลดหย่อน หรือการสงเคราะห์ โดยรายได้ที่พึงได้ทั้งหมดของ งานบริการผู้ป่วยรวมทั้งหมด เท่ากับ 25,983,755.00 บาท โดยรายได้ที่พึงได้ส่วนใหญ่ มาจากบริการของงานบริการผู้ป่วยนอก รองลงมาคืองานบริการผู้ป่วยใน เท่ากับ 15,347,356.00 บาท และ 10,636,399.00 บาท ตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 59.07 และ 40.93 ตามลำดับ ส่วนรายได้ที่รับจริง ณ จุดเก็บเงิน (Real Revenue) ของงานบริการผู้ป่วยรวมทั้งหมดเท่ากับ 3,719,536.00 บาท โดยรายได้ที่รับจริง ณ จุดเก็บเงินส่วน ใหญ่มาจาก งานบริการผู้ป่วยนอก รองลงมาได้แก่งานบริการผู้ป่วยใน เท่ากับ 3,060,020.00 บาท และ 659,516.00 บาทตามลำดับ คิดเป็นร้อยละ 82.27 และ 17.73 ตามลำดับ ในการศึกษาคั้งนี้ มีข้อจำกัดในการรวบรวมข้อมูลรายได้ทุกหน่วยงานจากโปรแกรมคอมพิวเตอร์ซึ่งเป็นโปรแกรม การบันทึก ที่ไม่สามารถแยกรายได้ของงานบริการผู้ป่วยนอกตามแต่ละหน่วยงานได้แต่เป็นข้อมูล รายได้รวมของงานบริการผู้ป่วยนอกทั้งหมด ส่วนงานบริการผู้ป่วยในสามารถแยกรายได้ ตามหน่วยงาน รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 รายได้ที่พึงได้ และรายได้ที่รับจริง ณ จุดเก็บเงิน งานบริการผู้ป่วย

หน่วยต้นทุน	รายได้ที่พึงได้ (บาท)	ร้อยละ	รายได้ที่รับจริง ณ จุดเก็บเงิน (บาท)	ร้อยละ
งานบริการผู้ป่วยใน				
งานห้องคลอด	1,642,218.00	6.32	295,175.00	7.94
งานผู้ป่วยในชาย	4,817,890.00	18.54	82,122.00	2.21
งานผู้ป่วยในหญิง	4,176,291.00	16.07	282,219.00	7.59
รวม	10,636,399.00	40.93	659,516.00	17.73
งานบริการผู้ป่วยนอก*				
รวม	15,347,356.00	59.07	3,060,020.00	82.27
รวมทั้งหมด	25,983,755.00	100.00	3,719,536.00	100.00

* รวมรายได้ของ งานผู้ป่วยนอก งานอุบัติเหตุและฉุกเฉิน งานทันตกรรม งานเวชศาสตร์ชุมชน และ งานแพทย์แผนไทย

เมื่อศึกษาถึงรายได้ทั้งหมดของโรงพยาบาลพบว่ารายได้สุทธิของโรงพยาบาลเทิง ซึ่งหมายถึงรายได้ที่รับจริง ณ จุดเก็บเงิน รวมกับรายได้ที่เรียกเก็บอันเนื่องมาจากการรักษาโรคที่มีค่าใช้จ่ายสูง เช่น โรคมะเร็ง โรคไตวายเรื้อรัง การบาดเจ็บจากอุบัติเหตุที่รุนแรง รายได้จากกองทุนต่างๆ เช่น กองทุนประกันสังคม กองทุนผู้ประสบภัยจากรถ และรายได้จากการติดตามทวงหนี้ที่เกี่ยวข้องกับค่ารักษาพยาบาลจากสถานบริการที่มีผู้ป่วยในความรับผิดชอบข้ามเขตพื้นที่มาใช้บริการที่โรงพยาบาลเทิง รวมทั้งหมดเท่ากับ 9,002,612.80 บาท นอกจากนี้โรงพยาบาลเทิง ยังมีรายได้อื่นๆ ซึ่งไม่ใช่รายได้จากการให้บริการรักษาผู้ป่วย ได้แก่ รายได้สนับสนุนจากรัฐบาล ซึ่งหมายถึงรายได้จากกองทุนหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า เงินงบประมาณ และงบลงทุน รวมทั้งหมดเท่ากับ 51,361,721.47 บาท ส่วนรายได้อื่นๆได้แก่รายได้จากเงินบริจาค รายได้จากดอกเบี้ยเงินฝาก รวมทั้งหมดเท่ากับ 187,410.19 บาท เมื่อรวมรายได้ทั้งหมดของโรงพยาบาลจะได้รายได้สุทธิรวมเท่ากับ 60,364,334.27 บาท รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.11

ตารางที่ 4.11 รายได้ทั้งหมดของโรงพยาบาลเทิง ประจำปีงบประมาณ 2547

ประเภทรายได้	จำนวนเงิน (บาท)
รายได้ที่พึงได้	25,983,755.00
รายได้สุทธิ	9,002,612.80
รายได้จริง ณ จุดเก็บเงิน	3,719,536.00
ค่าใช้จ่ายสูง/อุบัติเหตุ	560,481.60
กองทุนประกันสังคม	402,900.00
กองทุนผู้ประสบภัยจากรถ	850,329.70
ค่ารักษาพยาบาลเรียกเก็บ	3,469,365.50
รายได้สนับสนุนจากรัฐบาล	51,361,721.47
กองทุนประกันสุขภาพถ้วนหน้า	22,154,811.72
เงินงบประมาณ	17,603,480.68
งบลงทุน	11,416,018.88
รายได้อื่นๆ*	187,410.19
รายได้สุทธิรวม**	60,364,334.27

* หมายถึง รายได้จากค่าบริการ และดอกเบี้ยเงินฝาก

** หมายถึง รายได้สุทธิ รวมกับรายได้สนับสนุนจากรัฐบาลและรายได้อื่นๆ

ส่วนที่ 5 การคืนทุน (Cost Recovery)

การคืนทุนของ งานบริการผู้ป่วย โรงพยาบาลเทิง ได้ทำการศึกษาถึงการคืนทุนจากรายได้ที่พึงได้ (Accrual Revenue) และรายได้สุทธิ (Net Revenue) ในมิติของต้นทุนรวมทั้งหมด ต้นทุนดำเนินการ และต้นทุนค่าวัสดุ พบว่า งานบริการผู้ป่วยมีต้นทุนรวมทั้งหมด ต้นทุนดำเนินการ และต้นทุนค่าวัสดุเท่ากับ 43,759,323,81 บาท 40,795,922.98 บาท และ 13,814,103.98 บาท ตามลำดับ เมื่อพิจารณาถึงการคืนทุนจากรายได้ที่พึงได้ ซึ่งจะแสดงถึงความเหมาะสมของโครงสร้างค่ารักษาพยาบาลที่เรียกเก็บอยู่ในปัจจุบันว่าสูงหรือต่ำกว่าต้นทุนมากน้อยเพียงใด ในมิติต้นทุนรวมทั้งหมด พบว่า โรงพยาบาลมีการคืนทุนจากรายได้ที่พึงได้ เท่ากับ ร้อยละ 59.38 ซึ่งหมายถึงโรงพยาบาลมีการขาดทุนจากการดำเนินงานในภาพรวมร้อยละ 40.62 แสดงถึงค่ารักษาพยาบาลที่เรียกเก็บในปัจจุบันของโรงพยาบาลต่ำกว่าต้นทุนที่แท้จริง ส่วนการคืนทุนในมิติต้นทุนดำเนินการ เท่ากับร้อยละ 63.69 หมายถึงโรงพยาบาลมีการขาดทุนร้อยละ 36.31 เมื่อคิด

ต้นทุนเฉพาะค่าแรงและค่าวัสดุ แต่เมื่อพิจารณาต้นทุนเพียงค่าวัสดุอย่างเดียว พบว่า โรงพยาบาลสามารถถือหุ้น หรือมีกำไรร้อยละ 88.10

พิจารณาถึงการถือหุ้นในส่วนจากรายได้สุทธิจากงานบริการผู้ป่วย พบว่าการถือหุ้นในนิติต้นทุนรวมทั้งหมดเท่ากับร้อยละ 20.57 หมายถึงโรงพยาบาลมีการขาดทุนจากการดำเนินการในภาพรวมถึงร้อยละ 79.43 ส่วนการถือหุ้นในนิติต้นทุนดำเนินการ เท่ากับร้อยละ 22.07 หมายถึงโรงพยาบาลมีการขาดทุน จากการดำเนินการเมื่อคิดต้นทุนในส่วนค่าแรงและค่าวัสดุร้อยละ 77.93 ส่วนการถือหุ้นในนิติต้นทุนค่าวัสดุเท่ากับร้อยละ 65.17 หมายถึงแม้โรงพยาบาลจะคิดต้นทุนเฉพาะค่าวัสดุเพียงอย่างเดียว ยังคงมีการขาดทุนจากการดำเนินการถึงร้อยละ 34.83 แต่เมื่อพิจารณาถึงการถือหุ้น จากรายได้สุทธิรวมของโรงพยาบาล พบว่าโรงพยาบาลมีกำไรจาก ทั้ง ต้นทุนรวม ต้นทุนดำเนินการ และ ต้นทุนค่าวัสดุ ร้อยละ 37.95 47.97 และ 336.98 ตามลำดับ รายละเอียดดังแสดงในตารางที่ 4.12

ตารางที่ 4.12 การถือหุ้นจากรายได้ที่พึงได้ รายได้สุทธิ และรายได้สุทธิรวม

ต้นทุน	ต้นทุน (บาท)	การถือหุ้น ₁ (ร้อยละ)	การถือหุ้น ₂ (ร้อยละ)	การถือหุ้น ₃ (ร้อยละ)
ต้นทุนรวม	43,759,323.81	59.38	20.57	137.95
ต้นทุนดำเนินการ	40,795,922.98	63.69	22.07	147.97
ต้นทุนค่าวัสดุ	13,814,103.98	188.10	65.17	436.98

การถือหุ้น₁ คือการถือหุ้นจากรายได้ที่พึงได้ โดยรายได้ที่พึงได้เท่ากับ 25,983,755.00 บาท

การถือหุ้น₂ คือการถือหุ้นจากรายได้สุทธิ โดยรายได้สุทธิเท่ากับ 9,002,612.80 บาท

การถือหุ้น₃ คือการถือหุ้นจากรายได้สุทธิรวม โดยรายได้สุทธิรวมเท่ากับ 60,364,334.27 บาท